

ДОКЛАД

От Постоянната комисия за следакредитационно наблюдение и контрол

Относно: Следакредитационно наблюдение и контрол по изпълнение на препоръките, формулирани в решение на Постоянната комисия по социални и правни науки, сигурност и отбрана от 25.02.2021 г. (протокол №4) при програмна акредитация на професионално направление 3.2. „Психология“ във Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“ на основание обща оценка 9,03 (девет цяло и три стотни) – в рамките на 30-месечния следакредитационен период.

ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

1. В изпълнение на утвърдения от Акредитационния съвет на НАОА план-график за дейността по следакредитационно наблюдение и контрол, през 2023 г. стартира процедура за следакредитационно наблюдение и контрол на професионално направление 3.2. „Психология“ във Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“ на основание обща оценка 9,03 (девет цяло и три стотни).

2. ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ е акредитиран да обучава студенти в ПН 3.2 „Психология“ за придобиване на:

ОКС „бакалавър“:

- Психология, редовно и задочно обучение;

ОКС „магистър“:

- Приложна психология, редовно и задочно обучение;

- Психология, редовно и задочно обучение;

- Психология. Психология на личността, редовно и задочно обучение;

- Психология. Социална психология, редовно и задочно обучение;

Срокът на валидност на акредитацията е до следващата акредитация, съгл. чл. 81. ал. 2. от ЗВО.

Определеният от АС на НАОА капацитет на ПН 3.2. Психология за ОКС „бакалавър“ – 500 студенти (редовна и задочна форма на обучение); за ОКС „магистър“ – 600 студенти (редовна и задочна форма на обучение). Общо за професионалното направление: 1100 студенти.

Профилиращото обучение на студентите в ПН 3.2 се осъществява във Философски факултет.

3. Процедурата по следакредитационното наблюдение и контрол се осъществява на основание чл. 79 от Правилника за дейността на НАОА.

4. В съответствие с чл. 79, ал. 1 от Правилника за дейността на НАОА и процедурата за САНК при оценка „от 6,00 до 10,00“, с уведомително писмо (Изх. №ОА-06-1623/17.07.2023 г.) зам.- председателят на НАОА по САНК изисква от ВТУ да представи доклад за изпълнението на препоръките. Ректорът на ВТУ е представил в НАОА (писмо с вх. № ОА-06-2238/03.10.2023 г.) доклад за изпълнение на препоръките, утвърден с решение на Академичния съвет на ВУ на 17.11.2023 г. (Протокол № 15).

5. С писмо изх. № ДА-06-2615/25.11.2023 г. САНК иска допълнителна информация по препоръки №1 и №3, която е изпратена от ВУ с писмо изх. № РД-20-1045/6.12.2023 г., вх. №ОА-06-2721/08.12.2023 г.

На заседание, проведено на 14.12.2023 г. (Протокол №27) ПК за САНК обсъди доклада на наблюдаващия процедурата по САНК проф. д-р Елина Трендафилова и прие:

КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ:

Препоръка №1. Да се включат в учебните планове повече учебни дисциплини с практическа насоченост. Срок: до края на академичната 2021/2022 г

Според доклада на ЕГ „практическите дисциплини, отразени в учебните планове, в голяма степен са съобразени с нормативните документи и са в обем, съответстващ за подготовката на бъдещите психолози.“ Според доклада на ПК „във всички учебни планове от професионално направление 3.2. „Психология“, задължителните дисциплини осигуряват фундаменталната теоретична, дидактическа и методическа подготовка на студентите в предметната област и отговарят на изискванията за брой и минимален хорариум на часовете. Разпределението им във времето гарантира необходимата обективна методологична последователност на учебния материал.“

На катедрено заседание, проведено през месец февруари 2021 г. е приета Стратегия за развитие на катедра „Психология“, разработена в съответствие със стратегията за развитие на висшето образование в България и стратегията на развитие на ВТУ. В този рамков документ са предвидени няколко основни дейности, вкл. За периодично обновяване на учебната документация и оптимизиране на практическото обучение на студентите чрез включване в учебните планове на повече учебни дисциплини с практическа насоченост.

Новият учебен план, утвърден от Академичния съвет на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, е в сила от учебната 2022/ 2023 г. Учебният план е обезпечен с учебни програми от всеки титуляр на дисциплина, като програмите са съобразени с потребностите на пазара на труда и необходимостта от професионална психологическа помощ във всички обществени, социални, образователни, правоохранителни и икономически сфери. Знанията и компетентностите, придобивани от студентите при обучението им дават възможности за реализация са във всички степени на образователната система: детски градини, начални и средни училища, гимназии и висши учебни заведения. В специализирани образователни институции; в системата на правото; полицията и армията; в системата на здравеопазването като психолог; в производствени предприятия; търговски фирми; финансови учреждения; рекламни бюра и агенции; в политически, неправителствени организации и фондации; в частни кабинети за психологични услуги; в научно-изследователски институции; психологични лаборатории и национални и международни проекти.

Според предоставената допълнителна информация в учебния план за ОКС „Бакалавър“ от доакредитационния период е имало 13 дисциплини с практическа насоченост. След актуализация на учебните планове практическите дисциплини са 30. В следакредитационния период не са правени промени в учебните планове за ОКС „магистър“.

Доказателства, които удостоверяват дейностите по изпълнение на препоръката:

- Доклад на ректора;
- Приложение - списък на дисциплините с практическа насоченост в доакредитационния и следакредитационния период;
- Допълнителен доклад на ректора;
- Допълнително приложение – сравнителен списък на дисциплините с практическа насоченост в доакредитационния и следакредитационния период за ОКС „бакалавър“.

Оценка за изпълнение на препоръката: Препоръката е изпълнена частично

Препоръка №2. Да се увеличи броят на публикациите на преподавателите и докторантите в реферирани издания и да се насърчи участието им в международни научни форуми. Срок: постоянен

Дейности и резултати по изпълнение на препоръката:

Според доклада на ПК „Общият брой на публикациите (вкл. монографии и учебници) на преподавателите на ОТД към катедра „Психология“ на Философски факултет за периода 2015-2019/20 г. е бил **278** или **55 годишно**. Значително е било присъствието на специализирана научна продукция

- 18 монографии (6,47% от общия брой на публикациите), 99 научни статии (35,61 % от общия брой) и 15 учебници и учебни помагала (5,40%) ... **Относителният дял на публикациите в реферирани и индексирани научни списания и сборници** спрямо общия брой на публикации през последните 5 г. е бил 109 от 336 публикации, средно **32**, като в **SCOPUS и Web of Science** са били 28 публикации от 336 публикации т.е. **8%**. През последните пет години са били издадени 18 монографии, 15 учебни пособия и 99 публикации , от които **72 са били в реферирани и индексирани база данни**. Преподаватели и студенти от ПН 3.2 са участвали в **6 международни конференции** в доакредитационния период – **средно 1 конференция /година**.

В изпълнение на препоръката са предприети следните действия:

Политиката на ВТУ насърчава публикационната активност на преподавателите в реферирани и индексирани издания. Основна цел на дирекция „Научна, проектна и библиотечно-издателска дейност“ е развитието и стимулирането на научноизследователската и художественотворческата дейност във Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“. Освен осигуряване на необходимите средства за публикуване на научните резултати в списания, сборници, колективни изследвания и монографии и създаване на реферирани периодични научни издания на Университета, ВУ е започнало да поема и разходи за реализиране на публикации на преподаватели в реферирани издания. От началото на 2023 г. всеки преподавател е длъжен периодично да актуализира профила си в НАЦИД чрез включване на всички излезли от печат публикации.

Създаден е „Годишник за студенти, докторанти и техните научни ръководители“ (периодично издание) за студентски и докторантски разработки и научни проучвания, отразяващи актуалните проблеми на съвременното общество. Този годишник е част от издателския план на ВУ за втора поредна година. Първият сборник е отпечатан и вече е включен в Националния референтен списък.

В него са включени:

- 13 публикации на студенти от доклади на Пета научна конференция по Психология 2019 г.;
- 9 публикации на студенти от доклади на Осма научна конференция по Психология 2022 г.;
- **5 публикации на докторанти;**

Библиотека „ДИОГЕН“ е рецензирано тематично издание за иновационни изследвания в областта на философията и психологията, издава се от Издателство „Св. св. Кирил и Методий“ на Великотърновския университет от 1993 г. и излиза в две книжки годишно – една по философия и една по психология. През последните няколко години в Диоген има публикации на изследователи от съседни страни като Румъния, Сърбия и Гърция, но също и от Русия, Полша, Украйна, Словакия и Албания. Библиотека Диоген публикува само оригинални работи, които не са били публикувани никъде другаде досега. Всеки брой има фиксирана тема, която редколегията избира в съответствие с актуалните проблеми на съвременното и повдигнатите обществени и научни дискусии. Списанието е със свободен достъп, лицензирано в CEOL, CC BY-NC-ND/ Attribution-NonCommercial-NoDerivs.

Последният брой на поредицата „30 години специалност Психология във ВТУ“, 2023 /Том 31/ Брой 1 (30 години специалност „Психология“ във ВТУ), включва 19 оригинални научни разработки, на 22 автори от които **4 са на преподаватели от катедра „Психология“**.

За следакредитационния период (март 2021 до септември 2023 г. 2,5 години) са реализирани **94 публикации на преподавателите** от катедра „Психология или **37,6/годишно** (за сравнение в доакредитационния период общият брой публикации е бил 278 или **55 средно годишно**). Сред публикациите са 5 монографии; 1 статия в сборници от научни конференции публикувани в SCOPUS; 6 статии в световни вторични литературни източници – CEEOL, CiteFactor, ICI, ASI, ARI, WorldCat или общо **12 публикации в реферирани и индексирани издания или 4.8 средно годишно**. За сравнение в доакредитационния период относителният дял на публикациите в реферирани и индексирани издания е бил 109 (32% от общия брой публикации) или **21,8 средно годишно**.

Преподавателите от катедра „Психология“ са участвали в Научно-практическа конференция „Домашното насилие в българското семейство“, 21.04.2023г., като докладите от конференцията

са публикувани – КАЧЕСТВЕНО ИЗСЛЕДВАНЕ НА НАГЛАСИТЕ КЪМ ДОМАШНОТО НАСИЛИЕ КЪМ НАСТОЯЩИЯ МОМЕНТ В БЪЛГАРИЯ – „Насилието в българското семейство“. Сборник с доклади от научно-практическа конференция, 21.04.2023 г., Велико Търново, ред. Кр. Петрова, изд. „Фабер“ В. Търново. ISBN: 978-619-00-, 247 стр. https://www.ekaravelova.org/images/Biblioteka/2023_Nasilieto_sbornik.pdf).

В отчетния период по САНК, преподаватели, студенти и докторанти от ПН 3.2 са участвали в **9 международни научни форуми или 3,14/година:**

1. Третья Международная научно-практическая интернет-конференция „ТЕНДЕНЦИИ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ПСИХОЛОГИИ И СОЦИАЛЬНОЙ РАБОТЫ В СОВРЕМЕННОМ ОБЩЕСТВЕ“, Одеса 2022
2. Международният психологически фестивал „Психологически калейдоскоп: новые технологии и практики“, Тверски държавен университет 29.09.2022 г.-01.10.2022 г.
3. Международна научна конференция „30 години специалност Психология“, ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Велико Търново, 21 април 2023 г. <https://www.uni-vt.bg/bul/event.aspx?evid=rnd-1-1925&zid=12&ret=ev>
4. Всероссийская Парыгинская научно-практическая конференция с международным участием, Санкт-Петербург, 14 апреля 2023г. (онлайн)
5. Международен симпозиум „Образование, география и културен туризъм“, ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, част 2 в чест на 60-годишнината на проф. дн. Стела Дерменджиева
6. 14-та меѓународна научна конференција „МЕЃУНАРОДЕН ДИЈАЛОГ: ИСТОК-ЗАПАД“, Меѓународен Славјански Универзитет „Г. Р. Державин“. Издавач: Меѓународен Центар за Славјанска Просвета – Свети Николе, 09.06. – 10. 06. 2023 г.
7. 15th European Paediatric Neurology Society Congress , PRAGUE, CZECH REPUBLIC, 20-24 JUNE 2023
8. 15th International Conference on Education and New Learning Technologies, Palma, Spain, 03-05 July, 2023.
9. VIII-INTERNATIONAL EUROPEAN CONFERENCE ON INTERDISCIPLINARY SCIENTIFIC RESEARCH. July 13-15, 2023 / Rome, Italy.

Няма увеличаване на публикациите на преподавателите и докторантите в реферирани издания, но е налице значително повишаване на участието им в международни научни форуми.

Доказателства, които удостоверяват дейностите по изпълнение на препоръката:

- Доклад на ректора;
- Подробни таблици в доклада на ректора;
- Допълнителен доклад на ректора.

Оценка за изпълнение на препоръката: Препоръката се изпълнява частично.

Препоръка №3. Да се увеличи участието на преподаватели, студенти и докторанти в международни и национални проекти. Срок: постоянен

Дейности и резултати по изпълнение на препоръката:

В доакредитационния период ЕГ е констатирала, че **5 студенти и 9 докторанти** са включени в изпълнението на изследователски проекти в професионалното направление. Относителния дял на студентите и докторантите, участници в национални и международни научноизследователски, художественотворчески, изпълнителски и спортни дейности и проекти през последните 5 г. е много висок от общо обучаеми студенти и докторанти 1993 участващите в национални и международни научноизследователски, художественотворчески, изпълнителски и спортни дейности и проекти са 1052 или 53 %, а за преподавателите е 83%, като **15 от 18-те преподаватели** са участвали.

В следакредитационния период:

1. Продължава реализацията на международен проект „Социалнопсихологическа биография на насилието в българското семейство и интерпретиране на етнопсихологическите особености спрямо европейските ценности и политики”, който се изпълнява с финансова подкрепа в размер на 85162,00 евро, предоставена от Исландия, Лихтенщайн и Норвегия, по линия на Финансовия механизъм на ЕИП, период на реализация на проекта: 20.07.2021 г. – 19.01.2024 г. Участват **8 преподаватели и 1 докторант от ПН 3.2;**
2. Проект „Създаване на университетско звено за психологическа подкрепа на студенти и докторанти със специални образователни потребности“ по Наредба за НХТД. Участват **4 преподаватели, един докторант и двама студенти от ПН 3.2;**
3. **Десет преподаватели** участват като академични наставници във Втора фаза от проект „Студентски практики“ към МОН;
4. **Четирима преподаватели** от катедра „Психология“ участват в 4 други национални проекти: „Обособяване на зала за интерактивни обучения при подготовката на бъдещи учители“; „Наследство за бъдеще“; „ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ и неговите докторанти в полето на дигиталната хуманитаристика“; „Декарт, рационализмът и картезианството в историята на психологията от XVII в. и XVIII в.“; „Университетското издателство и бъдещето на научноизследователската дейност във Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“; и в един международен проект - „Индекс на местната система за почтеност – устойчиво бизнес развитие“, осъществяван от Асоциация „Прозрачност без граници“, българското представителство на международната организация за противодействие на корупцията Transparency International. Проектът се осъществява в периода 2021-2024 г. с финансовата подкрепа на Фондация „Америка за България“.

В обобщен вид след допълнителна информация:

- **В доакредитационния период в изпълнението на изследователски проекти на катедрата са били включени 5 студента и 9 докторанта или 0,7% от обучаемите; В национални и международни научноизследователски, художественотворчески, изпълнителски и спортни дейности и проекти - 1052 от 1993 обучаеми студенти и докторанти – 53%; Относителният дял на преподавателите от професионалното направление, участвали в национални и международни проекти - 15 от 18 преподаватели, т.е. 83%;**

- **За следакредитационния период (2021-2023) в изпълнението на изследователски проекти на катедрата са били включени 12 студента и 7 докторанта от общо 815 студенти и 16 докторанта или 2,28% от обучаемите; В международни и национални проекти са участвали 292 студенти и 4 докторанта, 35,6 % от обучаемите; Относителният дял на преподавателите от ПН, участвали в национални и международни проекти е 14 преподаватели от общо 15 – 93 %;**

Доказателства, които удостоверяват дейностите по изпълнение на препоръката:

- Доклад на ректора;
- Подробни таблици в доклада на ректора;
- *Допълнителен доклад на ректора;*
 - *Допълнително приложение - Допълнителна информация относно изпълнението на Препоръка № 3.*

Оценка за изпълнение на препоръката: Препоръката се изпълнява

ЗАКЛЮЧИТЕЛНА ОЦЕНКА НА ПК ЗА САНК:

Великотърновският университет „Св. Св. Кирил и Методий“ е изпълнил частично препоръка №1, изпълнява частично препоръка №2 и изпълнява препоръка №3, формулирани в решение на Постоянната комисия по социални и правни науки, сигурност и отбрана от 25.02.2021 г. (протокол №4) при програмна акредитация на ПН 3.2. „Психология“ за ОКС „бакалавър“ и „магистър“, с обща оценка 9,03 (девет цяло и три стотни).

ПРОЕКТ ЗА РЕШЕНИЕ НА АКРЕДИТАЦИОННИЯ СЪВЕТ:

1. Утвърждава доклада на ПК за САНК относно следакредитационното наблюдение и контрол по изпълнение на препоръките, формулирани в решение на Постоянната комисия по социални и правни науки, сигурност и отбрана от 25.02.2021 г. (протокол №4) при програмна акредитация на ПН 3.2. „Психология“, за ОКС „бакалавър“ и „магистър“, във Великотърновския университет „Св. Св. Кирил и Методий“ с обща оценка 9,03 (девет цяло и три стотни).

2. Акредитационният съвет констатира, че ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“ е изпълнил частично Препоръка №1, изпълнява частично Препоръка №2 и изпълнява препоръка №3, формулирани в решение на Постоянната комисия по социални и правни науки, сигурност и отбрана от 25.02.2021 г. (протокол №4) при програмна акредитация на ПН 3.2. „Психология“, за ОКС „бакалавър“ и „магистър“, с обща оценка 9,03 (девет цяло и три стотни).

3. ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ да изпълни Препоръка №1 и Препоръка №2 до следващата програмна акредитация.

Препоръка №1. „Да се включат в учебните планове повече учебни дисциплини с практическа насоченост.“

Препоръка №2. „Да се увеличи броят на публикациите на преподавателите и докторантите в реферирани издания и да се насърчи участието им в международни научни форуми.“

X

Председател на ПК за САНК:

(проф. д-р Илия Гюдженев)

Съгласуван със зам.-председателя

на НАОА по САНК:

(проф. д.н.к. Мария Шнитер)